

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2006. szeptember 28. *

A C-467/04. sz. ügyben,

az EK 35. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Audiencia Provincial de Málaga (Spanyolország) a Bírósághoz 2004. november 2-án érkezett, 2004. július 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

Giuseppe Francesco Gasparini,

José Mª L. A. Gasparini,

Giuseppe Costa Bozzo,

Juan de Lucchi Calcagno,

Francesco Mario Gasparini,

José A. Hormiga Marrero,

a **Sindicatura Quiebra**

* Az eljárás nyelve: spanyol.

ellen folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, N. Colneric (előadó), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič és E. Levits bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. március 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- G. F. Gasparini képviselőjében H. Oliva García, L. Pinto, I. Ayala Gómez és P. González Rivero abogados,
- J. Mª L. A. Gasparini képviselőjében C. Font Felú abogado,
- G. Costa Bozzo képviselőjében L. Rodríguez Ramos abogado, és J. C. Randón Reyna procurador,
- J. de Lucchi Calcagno képviselőjében F. García Guerrero-Strachan abogado és B. De Lucchi López procuradora,

- F. M. Gasparini képviselőként J. García Alarcón ügyvéd,

- a spanyol kormány képviselőként M. Muñoz Pérez, meghatalmazotti minőségben,

- a francia kormány képviselőként J.-C. Niollet, meghatalmazotti minőségben,

- az olasz kormány képviselőként I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Aiello avvocato dello Stato,

- a holland kormány képviselőként H. G. Sevenster, C. Wissels és C. ten Dam, meghatalmazotti minőségben,

- a lengyel kormány képviselőként T. Nowakowski, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőként L. Escobar Guerrero, W. Bogensberger és F. Jimeno Fernández, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. június 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben, 1990. június 19-én kelt egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. oldal, a továbbiakban: SMVE) 54. cikkének, másrészt az EK 24. cikknek az értelmezésére irányul.

- 2 A kérelmet a Giuseppe Francesco Gasparini, José Mª L. A. Gasparini, Giuseppe Costa Bozzo, Juan de Lucchi Calcagno, Francesco Mario Gasparini és José A. Hormiga Marrero, valamint a Sindicatura Quiebra ellen indított büntetőeljárásban terjesztették elő; nevezetteket csempészett olívaolajnak a spanyol piacon történő forgalomba hozatalával gyanúsítják.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez az Amszterdami Szerződéssel csatolt, a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv (a továbbiakban:

jegyzőkönyv) 1. cikke értelmében az Európai Unió tizenhárom tagállama, köztük a Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság felhatalmazást kapott arra, hogy egymás között megerősített együttműködést hozzanak létre az említett jegyzőkönyv mellékletében meghatározott schengeni vívmányok hatálya alá tartozó területeken.

- 4 A fenti meghatározás szerinti schengeni vívmányok részét képezi különösen a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határoikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás (HL 2000. L 239., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 3. oldal, a továbbiakban: Schengeni Megállapodás), valamint az SMVE.
- 5 A jegyzőkönyv 2. cikke (1) bekezdése első albekezdésének értelmében az Amszterdami Szerződés hatálybalépésének napjától a schengeni vívmányokat azonnali hatállyal alkalmazni kell a jegyzőkönyv 1. cikkében említett tizenhárom tagállamra.
- 6 A jegyzőkönyv 2. cikke (1) bekezdése második albekezdése második mondatának végrehajtására, az Európai Unió Tanácsa 1999. május 20-án elfogadta az Európai Közösséget létrehozó szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a schengeni vívmányokat alkotó valamennyi rendelkezés, illetve határozat jogalapjának meghatározásáról szóló 1999/436/EK határozatot (HL L 176., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 152. oldal). E határozat 2. cikkének a határozat A. mellékletével együttes olvasatából kitűnik, hogy a Tanács az Európai Unióról szóló szerződésnek „A büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezések” című VI. Címe alá tartozó EU 34. és EU 31. cikket határozta meg az SMVE 54–58. cikke jogalapjaként.
- 7 Az SMVE 54–58. cikke a „Rendőrség és biztonság” címet viselő III. Címének „A kétszeres büntetés tilalma (*ne bis in idem*) elvének alkalmazása” című 3. fejezetét alkotják.

8 Az SMVE 54. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az ellen a személy ellen, akinek a cselekményét a Szerződő Felek egyikében jogerősen elbírálták, ugyanazon cselekmény alapján nem lehet egy másik Szerződő Fél területén büntetőeljárást indítani, amennyiben elítélés esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélet meghozatalának helye szerinti Szerződő Fél jogszabályainak értelmében azt többé nem lehet végrehajtani.”

9 Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. oldal) „Az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának okai” című 3. cikke szerint:

„A végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága (a továbbiakban »végrehajtó igazságügyi hatóság«) az alábbi esetekben tagadja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[...]

2. ha a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információkból az derül ki, hogy a keresett személyt valamely tagállam ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélte, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre;

[...]”

- 10 Az említett kerethatározat „Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai” című 4. cikke a következők szerint rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[...]

4. ha a végrehajtó tagállam joga szerint a büntethetőség vagy a büntetés elévült, és a cselekmények e tagállam büntetőjoga szerint saját joghatósága alá tartoznak;

[...]”

- 11 Az EU-Szerződés VI. Címe alá tartozó területekkel kapcsolatban a Bíróság előzetes döntések meghozatalára vonatkozó hatáskörét az EU 35. cikk szabályozza.
- 12 A Spanyol Királyság az általa tett nyilatkozat (HL 1999. C 120., 24. o.) értelmében elfogadta a Bíróság hatáskörét az EU 35. cikkben meghatározott jogi aktusok érvényességére vagy értelmezésére vonatkozó kérdéssel kapcsolatos előzetes döntések meghozatalára ezen cikk (2) bekezdése és (3) bekezdésének a) pontja szerinti módozatoknak megfelelően.

13 Az EK 24. cikk értelmében:

„A harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha az adott tagállamban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és a fizetendő vámot vagy az azzal azonos hatású díjakat az adott tagállamban e termékekre beszedték, és azt sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.”

A nemzeti szabályozás

14 A csempészetre vonatkozó szabályozást módosító és az ezzel kapcsolatos bűncselekményeket és szabálysértéseket meghatározó, 1982. július 13-i 7/1982. sz. sarkalatos törvény (BOE 181. sz., 1982. július 30., 20623. o.) 1. §-a (1) bekezdésének 1) és 2) pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Csempészet bűncselekményében bűnös az, aki – ha az áruk vagy a következmények pénzbeli értéke egyenlő vagy meghaladja az egymillió pesetát –:

- 1) a vámhivatalnak történő bemutatás nélkül importál vagy exportál a kereskedelemben jogszerűen részt vevő árukat;
- 2) a behozatal törvényes feltételeit megszegve végez kereskedelmi műveleteket, birtokol vagy hoz forgalomba a kereskedelemben jogszerűen részt vevő, külföldi eredetű árukat.”

- 15 A büntetőeljárás törvény (ley de enjuiciamiento criminal) 847. cikke szerint az Audiencia Provincialnak a fellebbezési eljárásban hozott határozatával szemben jogorvoslatnak nincs helye.

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 16 Az Audiencia Provincial de Málaga szerint megalapozott gyanú van arra, hogy az 1993. év pontosan meg nem határozott időpontjában a Minerva társaság részvényesei és vezetői elhatározták, hogy Setúbal (Portugália) kikötőjén keresztül Tunéziából és Törökországból származó világító (azaz finomított) olívaolajat hoznak be, amelyet nem jelentettek be a vámhatóságoknál. Az árut ezt követően kamionokon Setúbalból Malagába (Spanyolország) szállították. A terheltek hamis számlázási rendszert alakítottak ki annak érdekében, hogy azt a látszatot keltsék, miszerint az olaj Svájcban származik.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Supremo Tribunal de Justiça (Portugália) a Tribunal de Setúbal ítéletével szemben előterjesztett fellebbezés alapján hozott ítéletében megállapította, hogy a Portugáliába behozott világító olívaolaj tíz alkalommal Tunéziából és egy alkalommal Törökországból származott, valamint, hogy a ténylegesen behozottnál kisebb mennyiséget jelentettek be a portugál vámhatóságoknál.
- 18 A Supremo Tribunal de Justiça az előtte folyamatban volt eljárásban elévülés miatt felmentette azt a két terheltet, akik ellen az alapügyben is eljárást indítottak.

19 Az Audiencia Provincial de Málaga kifejtette, hogy arról kell határoznia, miszerint fennáll-e a csempészet bűncselekménye vagy éppen ellenkezőleg, hogy ez a bűncselekmény nem valósul meg, tekintettel a Supremo Tribunal de Justicia ítéletét jellemző anyagi jogerőre, vagy arra a tényre tekintettel, hogy az áruk a közösség területén szabad forgalomban lévőknek minősülnek.

20 Ebben a helyzetben az Audiencia Provincial de Málaga az eljárását felfüggesztette és előzetes döntéshozatalra a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A bűncselekmény elévülésének valamely tagállam bíróságai által történő megállapítása köti-e a többi tagállam bíróságait?

2) A büntetőeljárás vádlottjának a bűncselekmény elévülése miatt történő felmentése kedvezően hat-e a más tagállamban ugyanazon cselekmény alapján eljárás alá vont személyekre, azaz lehet-e úgy érteni, hogy az elévülés kedvezően érinti a más tagállamban ugyanazon cselekmény miatt eljárás alá vont vádlottakat is?

3) Ha valamely tagállam büntetőbíróságai csempészet bűncselekményével kapcsolatban megállapítják, hogy az áru Közösségen kívüli eredete nem bizonyított, és felmentik a terhelteket, más tagállam bíróságai kiterjeszthetik-e a nyomozást annak bizonyítása érdekében, hogy az árut, amely után a vámot nem fizették meg, egy Közösségen kívüli országból hozták-e be?

- 4) Amikor valamely tagállam büntetőbírósága megállapította, hogy nem bizonyították azt, hogy az árut jogszerűtlenül hozták be a Közösség területére, illetve hogy a csempészet bűncselekménye már elévült:
- a) a nevezett áru a többi tagállam területén szabad forgalomban lévőknek tekinthető-e?

 - b) az áru forgalomba hozatala egy harmadik tagállam területén, abba a tagállamba való behozatala után, ahol a felmentésről határoztak, önálló magatartásnak, tehát büntetendőnek tekinthető-e, vagy ellenkezőleg, a behozatal keretébe tartozó magatartásnak minősül?

A Bíróság hatásköréről

- 21 A jelen ítélet 12. és 15. pontjából következik, hogy az EU 35. cikk (1)–(2) bekezdése és (3) bekezdésének a) pontja alapján a Bíróság ezen ügyben hatáskörrel rendelkezik a SMVE 54. cikkének értelmezésére.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság e kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az SMVE 54. cikkében megfogalmazott *ne bis in idem* elve alkalmazható-e valamely részes állam bíróságának azon határozatára, amellyel a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elévülése miatt jogerősen felmenti a terheltet.

- 23 A hivatkozott 54. cikknek megfelelően senki ellen nem lehet büntetőeljárást indítani valamely részes államban ugyanazon cselekmény alapján, amelyet a másik részes államban már „jogerősen elbíráltak”, amennyiben elítélés esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy azt többé nem lehet végrehajtani.
- 24 Az SMVE 54. cikkét alkotó egyetlen összetett mondatban lévő főmondat semmilyen utalást nem tesz a jogerőre emelkedett ítélet tartalmára. E rendelkezés nem kizárólag az elítélést tartalmazó ítéletekre alkalmazható (lásd ebben az értelemben a C-150/05. sz. Van Straaten-ügyben ugyanezen a napon hozott ítélet [EBHT 2006., I-9327. o.] 56. pontját).
- 25 Így az SMVE 54. cikkében foglalt *ne bis in idem* elve alkalmazható a részes állam igazságügyi hatóságainak olyan határozatára is, amellyel a terheltet bizonyítékok hiányában jogerősen felmentették. (a Van Straaten-ügyben hozott ítélet [hivatkozás fent] 61. pontja).
- 26 Az alapügy azt a kérdést veti fel, hogy ugyanez igaz-e a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elévülése miatti jogerős felmentésre is.
- 27 Az bizonyos ugyanis, hogy a SMVE 54. cikkének célja annak elkerülése, hogy valaki ellen a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása következtében ugyanazon cselekmény alapján több tagállamban is büntetőeljárást lehessen indítani (lásd a C-187/01. és C-385/01. sz. Gözütok és Brügge ügyekben 2003. február 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-1345. o.] 38. pontját és a Van Straaten ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 57. pontját). Ez a rendelkezés biztosítja azon személyek háborítatlanságát, akiknek az ügyét – az ellenük indított büntetőeljárást eredményeként – jogerősen elbírálták. E személyek anélkül mozoghatnak szabadon, hogy félniük kellene attól, hogy ugyanazon cselekmény miatt újabb büntetőeljárást indítanak ellenük egy másik részes államban.

- 28 Márpedig veszélyezteti az említett cél megvalósítását az, ha nem alkalmazzuk az SMVE 54. cikkét arra az esetre, ha valamely részes állam bírósága a büntetőeljárás lefolytatását követően jogerősen felmenti a terheltet az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elévülése miatt. Következésképpen e személy cselekményét – e rendelkezés értelmében véve – jogerősen elbírálnak kell tekinteni.
- 29 Tény az, hogy az elévülési határidők területén nem történt meg a részes államok jogi szabályozásának harmonizációja. Ugyanakkor sem az Európai Unióról szóló szerződés büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésről szóló VI. Címének – így az SMVE 54–58. cikkének jogi alapjaként megjelölt 34. és 31. cikkének –, sem a Schengeni Megállapodásnak, sem pedig magának az SMVE-nek nincs egyetlen olyan rendelkezése sem, amely az SMVE 54. cikkének alkalmazását harmonizációtól, vagy akár csak a tagállamoknak a büntethetőség elévülésére vonatkozó büntetőjogi szabályai közelítésétől (a Gözütok és Brügge ügyekben hozott, fent hivatkozott ítélet 32. pontja), és, még általánosabban, a tagállamok büntetőjogi szabályainak harmonizációjától vagy közelítésétől tenné függővé (lásd a C-436/04. sz. Van Esbroeck-ügyben 2006. március 9-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-2333. o.] 29. pontját).
- 30 Hozzá kell fűzni, hogy az SMVE 54. cikkében foglalt *ne bis in idem* elve szükségképpen feltételezi a részes államok egymás büntető igazságszolgáltatási rendszerébe vetett kölcsönös bizalmának meglétét és azt, hogy minden részes állam elismeri a más részes államban hatályos büntetőjog alkalmazását, még akkor is, ha saját nemzeti jogának alkalmazása eltérő eredményre vezetne (a Van Esbroeck-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 30. pontja).
- 31 A 2002/584 kerethatározattal nem ellentétes a *ne bis in idem* elvének a bűncselekmény elévülése miatt történt jogerős felmentés esetére történő alkalmazása. A kerethatározatnak a holland kormány által a Bíróság elé terjesztett észrevételekben is hivatkozott 4. cikkének 4. pontja lehetővé teszi a végrehajtó igazságügyi hatóság számára az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását különösen akkor, ha a végrehajtó tagállam joga szerint a büntethetőség elévült, és a cselekmények e tagállam büntetőjoga szerint saját joghatósága alá

tartoznak. E jogosultság érvényre juttatása nem függ a büntethetőség elévülését megállapító ítélet létezésétől. Az említett kerethatározat 3. cikkének 2. pontja szabályozza azt az esetet, amely szerint a keresett személy ugyanazon cselekményét valamely tagállam már jogerősen elbírálta, amely rendelkezés ezt az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának egyik okaként határozza meg.

- 32 Figyelemmel az alapügy bonyolultságára ki kell emelni, hogy a nemzeti bíróság feladata annak megvizsgálása, hogy azonosak-e a jogerősen elbírált cselekmények.
- 33 A fentebbi megfontolásokból az következik, hogy az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az SMVE 54. cikkében megfogalmazott *ne bis in idem* elve alkalmazható a valamely részes állam bíróságának a büntetőeljárás alapján hozott azon határozatára, amellyel a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elévülése miatt jogerősen felmenti a terheltet.

A második kérdésről

- 34 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy mely személyeket érinthet kedvezően a *ne bis in idem* elv.
- 35 Ebből a szempontból az SMVE 54. cikkének szövegezéséből világosan kitűnik, hogy csak azoknak a személyeknek szolgálhat a javára a *ne bis in idem* elve, akiknek a cselekményét az első esetben jogerősen elbírálták.

- 36 Ezt az értelmezést erősíti meg az Európai Unióról szóló szerződés VI. Címe rendelkezéseinek célja is, amint azt az EU 2. cikk első bekezdésének negyedik francia bekezdése tartalmazza, tudniillik „az Unió fenntartása és fejlesztése a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térségként, ahol a személyek szabad mozgásának biztosítása [...] a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul”.
- 37 Következésképpen, a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az SMVE 54. cikkében foglalt *ne bis in idem* elve más személyekre, mint azokra, akiknek cselekményét valamely részes állam jogerősen elbírálta, nem alkalmazható.

A harmadik kérdéstről

- 38 A harmadik kérdés azon a feltételezésen alapul, mely szerint valamely tagállam büntetőbírósa megállapítja, hogy a csempészet bűncselekményével kapcsolatban az áru Közösségen kívüli eredete nem bizonyított.
- 39 Ez a feltételezés mindenestre ellentmond az alapügy kérdést előterjesztő bíróság által leírt és jelen ítélet 16–18. pontjában ismertetett tényállásának.
- 40 Tény az, hogy az alapügy terheltjeinek többsége a Supremo Tribunal de Justiça ítéletének helytelen értelmezését rója fel a kérdést előterjesztő bíróságnak. Álláspontjuk szerint, ellentétben az utaló határozatban foglaltakkal, ez a bíróság csak azt bírálta el, hogy a Portugáliába ténylegesen behozottnál kisebb mennyiséget jelentettek be a vámhatóságoknál. Véleményük szerint a csempészetre és az okirat-hamisításra vonatkozó büntetőeljárást ezen bűncselekmények elévülése miatt – amelyet az említett bíróságon tartott tárgyalás megnyitása előtt meghozott bírósági

határozattal állapítottak meg – megszüntették. Mindezek mellett az ugyanezen eljárásban polgári jogi igényként előterjesztett kártérítési kérelem tekintetében a terhelteket felmentették, mivel a terhükre felhozott tényállást nem bizonyították.

- 41 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 234. cikkben írt szabályozás az EU 35. cikkben előírt feltételek fenntartásával ez utóbbi rendelkezésre is vonatkozik (lásd a C-105/03. sz. Pupino-ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5285. o.] 28. pontját). Az EK 234. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az ügy konkrét tényállásának megítélése a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. Következésképpen a Bíróság kizárólag a közösségi jogszabály értelmezéséről vagy érvényességéről jogosult határozni a nemzeti bíróság által közölt tényállás alapulvételével (lásd a C-235/95. sz., Dumon és Froment ügyben 1998. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-4531. o.] 25. pontját és a C-421/01. sz. Traunfellner-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-11941. o.] 21. pontját).
- 42 Márpedig a Supremo Tribunal de Justiça ítéletének a kérdést előterjesztő bíróság által adott olvasata fényében a harmadik kérdés elfogadhatósága kételeyeket vet fel.
- 43 Erre az olvasatra tekintettel meg kell állapítani, hogy az az előtétel, amelyen a harmadik kérdés nyugszik – tudniillik a terhelteknek az áru Közösségen kívüli eredete bizonyítottságának hiánya vagy elégtelensége miatt történő felmentése – hibás.
- 44 A Bíróság következetes ítélkezési gyakorlata szerint, ugyan elvben a Bíróság csak akkor köteles eljárni, ha az elé terjesztett kérdés a közösségi jog értelmezésére vonatkozik, mindazonáltal kivételes feltételek esetén a Bíróság azt is kifejtette, hogy – saját hatáskörének vizsgálata céljából – jogosult megvizsgálni azokat a körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróság hozzá fordult. A nemzeti bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéséről való határozathozatal megtagadásának csak akkor van helye, ha nyilvánvaló, hogy a kérdéses közösségi jogszabály

értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényeivel vagy tárgyával, vagy ha a probléma elméleti jellegű, illetőleg ha a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli, illetve jogi adatokkal, amelyek a feltett kérdések hasznos megválaszolásához szükségesek (lásd különösen a C-13/05. sz. Chacón Navas-ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-6467. o.] 32. és 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 45 A jelen ügyben, figyelemmel a tényállásnak a kérdést előterjesztő bíróság által adott leírására a harmadik kérdés elméleti jellegű problémára vonatkozik.
- 46 Következésképpen a Bíróságnak nem szükséges megválaszolnia ezt a kérdést.

A negyedik kérdésről

- 47 A jelen ítélet 44–48. pontjában meghatározott indokokra tekintettel a negyedik kérdés elfogadhatatlan annyiban, amennyiben az a terhelteknek a bizonyítékok hiánya vagy elégtelensége miatt történő felmentésén mint előtételen nyugszik. Ugyanakkor elfogadható annyiban, amennyiben arra az esetre vonatkozik, miszerint valamely tagállam bírósága megállapította a csempészet bűncselekményének elévülését.

A negyedik kérdés a) pontjáról

- 48 A kérdést előterjesztő bíróság negyedik kérdésének a) pontjában lényegében arra vár választ, hogy a valamely részes állam bíróságának a csempészet bűncselekménye elévülését megállapító, jogerőre emelkedett határozatából következik-e az, hogy a nevezett áru a többi tagállam területén szabad forgalomban lévőknek tekinthető.

- 49 Az EK 24. cikk alapján három feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy a harmadik országból érkező termékek egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek minősüljenek. Ilyennek tekinthetők azok a termékek, először, amelyek vonatkozásában eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, másodsor a fizetendő vámot vagy az azzal azonos hatású díjakat az adott tagállamban e termékekre beszedték, harmadszor, amelyekkel kapcsolatban e vámot vagy díjakat sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.
- 50 Valamely tagállam bíróságának azon megállapítása, hogy a terhelt terhére rótt csempészet bűncselekménye elévült, nem változtatja meg a kérdéses termék jogi minősítését.
- 51 *A ne bis in idem* elve csak annyiban köti valamely tagállam bíróságát, amennyiben azzal ellentétes, hogy azon személy ellen, akinek cselekményét másik részes államban már jogerősen elbírálták, ugyanazon cselekmény miatt másodsor is büntetőeljárást indítsanak.
- 52 A negyedik kérdés a) pontjára következőképpen azt a választ kell adni, hogy valamely tagállam büntetőbírósága nem tekinthet valamely árut a saját területén szabad forgalomban lévőnek kizárólag azon tény alapján, hogy más részes állam büntetőbírósága ugyanezen áru vonatkozásában megállapította a csempészet bűncselekményének elévülését.

A negyedik kérdés b) pontjáról

- 53 A kérdést előterjesztő bíróság negyedik kérdésének b) pontjában lényegében arra vár választ, hogy az áru forgalomba hozatala valamely másik tagállam területén, abba a tagállamba való behozatala után, ahol az elévülés miatti felmentésről határoztak, ugyanazon cselekmény részének tekinthető-e, vagy az első tagállamba történő behozatalhoz képest önálló magatartásnak minősül-e.

- 54 Az SMVE 54. cikke értelmében vett „ugyanazon cselekmény” fogalma alkalmazásának egyedüli jelentőséggel bíró szempontja a történeti tényállásnak, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő konkrét körülmények együttesének az azonossága (lásd a Van Esbroek ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 36. pontját).
- 55 Közelebbről az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetről szólva megállapítandó, hogy e helyzet minősülhet ilyen körülmények együttesének.
- 56 Azonban ennek végérvényes mérlegelése a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata, amelyeknek arról kell határozniuk, hogy a történeti tényállás egymáshoz időben, térben és tárgyuk szerint elválaszthatatlanul kötődő cselekmények együttesének minősül-e (lásd a Van Esbroek ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 38. pontját).
- 57 A fentiekből következik, hogy az áru forgalomba hozatala valamely másik tagállam területén, abba a tagállamba való behozatala után, ahol a felmentésről határoztak, olyan magatartásnak minősül, amely az SMVE 54. cikke értelmében vett „ugyanazon cselekménynek” tekinthető.

A költségekről

- 58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben, 1990. június 19-én kelt egyezmény 54. cikkében megfogalmazott *ne bis in idem* elve alkalmazható valamely részes állam bíróságának a büntetőeljárás alapján hozott azon határozatára, amellyel a büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elévülése miatt jogerősen felmenti a terheltet.
- 2) Az említett elv más személyekre, mint azokra, akiknek cselekményét valamely részes állam jogerősen elbírálta, nem alkalmazható.
- 3) Valamely részes állam büntetőbírósága nem tekinthet valamely árut a saját területén szabad forgalomban lévőnek kizárólag azon tény alapján, hogy más részes állam büntetőbírósága ugyanezen áru vonatkozásában megállapította a csempészet bűncselekményének elévülését.

Az áru forgalomba hozatala valamely másik tagállam területén, abba a tagállamba való behozatala után, ahol a felmentésről határoztak, olyan magatartásnak minősül, amely az SMVE 54. cikke értelmében vett „ugyanazon cselekménynek” tekinthető.

Aláírások